

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1709/2025
05.06.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић, Јасмине Симовић, Радославе Мађаров и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Предраг Станковић адвокат из ..., против туженог Јавног комуналног предузећа „Водовод“ из Зајечара, чији је пуномоћник Вукојица Секулић адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Апелационог суда у Нишу Гж1 3072/2024 од 20.02.2025. године, у седници одржаној дана 05.06.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против решења Апелационог суда у Нишу Гж1 3072/2024 од 20.02.2025. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против решења Апелационог суда у Нишу Гж1 3072/2024 од 20.02.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зајечару П1 42/2024 од 30.05.2024. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да накнади тужиоцу нематеријалну штету због претрпљене злоставе на раду у укупном износу од 185.000,00 динара, и то за претрпљене душевне болове због повреде части, угледа и права личности у износу од 150.000,00 динара и за претрпљени страх у износу од 35.000,00 динара са законском затезном каматом на ове износе од 30.05.2024. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 165.250,00 динара у року од осам дана по пријему пресуде.

Решењем Апелационог суда у Нишу Гж1 3072/2024 од 20.02.2025. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Зајечару П1 42/2024 од 30.05.2024. године и тужба ради накнаде штете због претрпљеног злостављања на раду одбачена као неблагоприятна. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженом трошкове парничног поступка у износу од 175.000,00 динара у року од 15 дана до дана пријема пресуде.

Против правноснажног решења донетог у другом степену тужилац је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавио ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, о посебној ревизији тужиоца у овом спору потребно је одлучивати ради уједначавања судске праксе и тумачења права - примене правила о застарелости, у споровима у којима је законом прописан рок за подношење тужбе.

Из тих разлога, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. и члана 420. став 1. и 6. ЗПП, Врховни суд је нашао да тужбичева ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Тужбом поднетом 01.02.2023. године тужилац је тражио накнаду нематеријалне штете за душевне болове због повреде части, угледа и права личности, као и за претрпљени страх, као последице злостављања на раду. Претходно је, пресудом Вишег суда у Зајечару П1 12/20 од 02.03.2022. године која је потврђена пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2722/22 од 15.09.2022. године, утврђено да је тужилац у периоду од 01.01. до 12.11.2020. године претрпео злостављање на раду.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев. По становишту тог суда, тужилац је благовремено поднео тужбу ради заштите од злостављања на раду, а Законом о спречавању злостављања на раду није искључено право да у посебном поступку захтева накнаду нематеријалне штете у роковима застарелости тог потраживања из члана 376. став 1. и 2. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и одбацио тужбу као неблаговремену. По становишту тог суда, заснованом на одредбама Закона о спречавању злостављања на раду које су цитиране у образложењу другостепене пресуде, преклузивни рок за подношење тужбе прописан тим законом примењује се и на тужбу за накнаду штете због злостављања на раду и он је у овом случају, рачунајући од последње радње утврђеног злостављања (12.11.2020. године), протекао до подношења тужбе.

Изложено правно становиште другостепеног суда прихвата и ревизијски суд.

Одредбом члана 29. став 1. Закона о спречавању злостављања на раду прописано је да запослени који сматра да је изложен злостављању од стране послодавца са својством физичког лица или одговорног лица у правном лицу може против послодавца да поднесе тужбу пред надлежним судом у року из члана 14. став 2. Закона. Према члану 30. тачке 1-4 наведеног закона, тужбом се може захтевати утврђење да је запослени претрпео злостављање; забрана вршења понашања које представља злостављање, забрана даљег вршења злостављања, односно понављања злостављања; извршење радњи ради отклањања последица злостављања и накнада материјалне и нематеријалне штете, у складу са законом, као и објављивање пресуде донете поводом тужби из тачака 1-4 те одредбе (тачка 5).

Одредбом члана 14. став 2. Закона о злостављању на раду прописано је да ако се за злостављање терети одговорно лице у правном лицу, односно послодавац са својством физичког лица, запослени који сматра да је изложен злостављању може, до истека рока застарелости за покретање поступка за заштиту од злостављања код послодавца утврђеног тим законом, и без подношења захтева за покретање поступка посредовања код послодавца, покренути поступак пред надлежним судом. Рокови застарелости прописани су чланом 22. наведеног закона. Према тој одредби, право на подношење захтева за заштиту од злостављања код послодавца (члан 13. и члан 14. став 1) застарева у року од шест месеци од дана када је злостављање учињено (став 1), а тај рок почиње да тече од дана када је последњи пут извршено понашање које представља злостављање (став 2).

Следствено изложеном, запослени који сматра да је изложен злостављању може у поступку пред надлежним судом, у једној или више тужби, захтевати заштиту у складу са чланом 30. став 1-4 Закона о спречавању злостављања на раду, али тужбу или тужбе мора поднети у року од шест месеци од дана када је последњи пут извршено понашање које представља злостављање на раду. Тај рок је преклузивни рок материјалног права и његовим пропуштањем се губи право на судску заштиту. Прописивањем преклузивног рока за подношење тужбе за накнаду нематеријалне и материјалне штете због злостављања на раду, самостално или као посебног захтева уз неки од захтева из члана 30. став 1-3 Закона о спречавању злостављања на раду, искључена је примена правила о застарелости накнаде штете из члана 376. Закона о облигационим односима. То произилази и из одредбе члана 370. Закона о облигационим односима којом је прописано да се правила застарелости не примењују у случајевима кад су у закону одређени рокови у којима треба да се поднесе тужба или да се изврши одређена радња под претњом губитка права.

Поднетом тужбом тражена је накнада нематеријалне штете због злостављања на раду које је тужилац трпео у периоду од 01.01. до 12.11.2020. године, утврђеног правноснажном пресудом донетом у раније вођеној парници између истих странака, по тужби која је садржала само захтев из члана 30. тачка 1. Закона о спречавању злостављања на раду. Тужба за накнаду штете поднета је 01.02.2023. године, по протеку рока од шест месеци рачунајући од 12.11.2020. године, када је предузета последња радња злостављања, због чега је тужилац протеком тог рока изгубио право на тражену судску заштиту.

Из наведених разлога, по оцени Врховног суда, нису основани наводи ревидента да је нижестепени суд погршено применио материјално право, па је зато на основу члана 414. став 1. и члана 420. став 6. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић